

2022 M. ŠIAURĖS KAIMYŲ PARLAMENTINĖS KONFERENCIJOS PRANEŠIMAS:

ŠIAURĖS EUROPOS ŠALIŲ PARLAMENTŲ UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETŲ PIRMININKŲ PAREIŠKIMAS DĖL RUSIJOS IR UKRAINOS

Birželio 16–17 d. susitikę Londone, mes, Šiaurės Europos šalių parlamentų užsienio ir tarptautinių reikalų komitetų pirmininkai, aptarėme neteisėtą Rusijos invaziją į Ukrainą ir jos plataus masto poveikį saugumui ir stabilumui Europoje ir už jos ribų.

Toliau solidarizuojamės su Ukrainos žmonėmis. Reiškiame pagarbą jų didžiulėms aukoms siekiant laisvės, šalies teritorinio vientisumo ir demokratijos suverenumo. Privalome kolektyviai ir ryžtingai reaguoti į karą, kuriuo siekiama jėga pakeisti esamą padėtį ir kuris jau iš naujo apibrėžia Europos ateitį.

1. Todėl **palankiai vertiname tarptautinės bendruomenės paramą Ukrainai, kuri turi būti tęsiama ir stiprinama** – spartinant sunkiųjų ginklų tiekimą ir kitą karinę pagalbą Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms, taip pat didinant finansinę paramą Ukrainos Vyriausybei jos kasdienėms išlaidoms ir kaimyninėms šalims priimant beveik 5 mln. pabėgėlių iš Ukrainos. Toliau **raginame vyriausybes, glaudžiai bendradarbiaujant su Ukrainos Vyriausybe, pradėti planuoti ilgalaikį Ukrainos atstatymą.**
2. **Kuo griežčiausiai smerkiame Rusijos ginkluotųjų pajėgų ir jų įgaliotinių įvykdytus tarptautinės teisės pažeidimus ir karo nusikaltimus Ukrainoje.** Esame labai susirūpinę dėl to, kad jie netinkamai elgiasi su karo belaisviais, įskaitant aktyviųjų pajėgų karių, kuriems taikoma Ukrainos karinė pavaldumo tvarka ir kurie saugomi pagal Ženevos konvencijas, fiktyvius teismo procesus. Dar kartą patvirtiname savo visišką nepritariamą mirties bausmei bet kokiomis aplinkybėmis.
3. **Raginame tarptautinę bendruomenę imtis visų reikiamų veiksmų, kad Rusijos kariškiai būtų atgrasyti nuo tolesnio Ukrainos žmonių terorizavimo, užtikrinant, kad atsakingi asmenys būtų patraukti atsakomybėn.** Tai apima **Specialiojo tribunolo agresijos nusikaltimams prieš Ukrainą įsteigimą.** Toliau daugėja įrodymų dėl karo nusikaltimų, nuo tyčinių karinių išpuolių prieš civilius gyventojus ir ligonines iki civilių gyventojų kaip gyvo skydo panaudojimo, seksualinės prievartos ir žagininimų, kankinimų, grobimų, priverstinio deportavimo ir priverstinio pasų išdavimo. Tyrėjai, padedantys Tarptautiniam baudžiamajam teismui, turi turėti galimybę nedelsiant patekti į visas atitinkamas vietas Ukrainoje, kad galėtų išsaugoti ir užfiksuoti įrodymus, taip pat gauti išteklių, reikalingų jų ilgalaikiam darbui užtikrinti. Taip pat labai svarbu, kad Tarptautiniam Raudonojo Kryžiaus komitetui ir kitoms nešališkoms tarptautinėms humanitarinėms organizacijoms būtų suteikta galimybė patekti į tokias vietas kaip Mariupolis, kad okupuotiems piliečiams būtų teikiama pagalba maistu, vandeniu ir vaistais, kaip pagal tarptautinę humanitarinę teisę privalo padaryti Rusija.
4. Nuoširdžiai **smerkiame tai, kad Rusija pasitelkia maistą ir badą kaip priemonę savo galiai ir įtakai didinti.** JT Generalinis Sekretorius įspėjo, kad dėl karo sukkelto maisto trūkumo šimtams milijonų žmonių gresia badas ir skurdas. Apie 750 000 žmonių jau patiria badą ir ūmų mitybos nepakankamumą Etiopijoje, Afganistane, Somalyje, Pietų Sudane ir Jemene. Tačiau Rusija tęsia Juodosios jūros uostų blokadą,

nuolat vykdo išpuolius prieš grūdų talpyklas, trąšų saugyklas ir žemės ūkio infrastruktūrą bei vagia grūdus iš okupuotų teritorijų savo vartojimui ar pasipelnymui.

- 5. Raginame mūsų vyriausybes bendradarbiauti su vienminčiais partneriais siekiant sustiprinti mūsų kolektyvinį saugumą nuo karinių ir branduolinių grėsmių Europoje, susiejant tolimąją Šiaurę su Baltijos jūra ir Juodąja jūra, ir skubiai imtis veiksmų siekiant sumažinti branduolinius pavojus.** Rusija yra viena iš priešišku valstybių, galinčių nukirsti povandeninius optinius kabelius, kurie yra gyvybiškai svarbūs mūsų ryšiams ir ekonomikai. Prezidentas V. Putinas neseniai dar kartą patvirtino savo siekį gražinti Rusijai imperinę šlovę užkariaujant kitas teritorijas, o Rusijos branduolinio išpuolio grėsmė esant dabartiniam konfliktui yra reali. Todėl taip pat **raginame mūsų vyriausybes įgyvendinti strategines ir branduolinio pavojaus mažinimo priemones.** Taip pat dar kartą patvirtiname **Sutartį dėl branduolinio ginklo neplatavimo, kuri yra branduolinio nusiginklavimo ir neplatavimo režimo kertinis akmuo.**
- 6. Įsipareigojame stiprinti savo šalių atsparumą klastingai priešišku valstybių ir jų įgaliotinių įtakai, mokydamesi vieni iš kitų,** kaip geriau apsaugoti savo politiką, visuomenę ir ekonomiką nuo įvairių priemonių, kurias priešiškos valstybės naudoja prievartai bei mūsų sanglaudai ir gerovei pakenkti. Nauji išnaudojimo būdai, kurių dar nesame nustatę, taip pat pažeidžia mūsų šalių atviras visuomenes ir ekonomikas. Todėl **raginame savo vyriausybes sukurti klastingų valstybių grėsmių mūsų demokratijoms ir laisvosios rinkos ekonomikai stebėjimo mechanizmus ir dalytis gautomis žiniomis su sąjungininkais ir vienminčiais partneriais, siekiant sukurti bendrą grėsmių vaizdą.**

Michael Aastrup Jensen

Užsienio politikos komiteto pirmininko pavaduotojas
Danija

Marko Mihkelson

Užsienio reikalų komiteto pirmininkas
Estija

Jussi Halla-aho

Užsienio reikalų komiteto pirmininkas
Suomija

Bjarni Jónsson

Užsienio reikalų komiteto pirmininkas
Islandija

Charles Flanagan

Užsienio reikalų ir gynybos komiteto pirmininkas
Airija

Rihards Kols

Užsienio reikalų komiteto pirmininkas
Latvija

Laima Liucija Andrikienė

Užsienio reikalų komiteto pirmininkė
Lietuvos Respublika

Kenneth G Forslund

Užsienio reikalų komiteto pirmininkas
Švedija

Tom Tugendhat

Užsienio reikalų komiteto pirmininkas
Jungtinė Karalystė

FOLKETINGET

RIIGIKOGU

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

ALPINTI

Tithe an
Oireachtais
Houses of the
Oireachtas

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEMA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

SVERIGES
RIKSDAG

